

Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe Eğitimine Karşı Tutumlarının COVID-19 Pandemi Döneminde İncelenmesi

Mahmut YARDIMCIOĞLU¹

Başak ŞITAK²

Ali YÖRÜK³

Öz

Türkiye’de muhasebe eğitimi lise, ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora düzeyinde verilmektedir. Eğitimi veren gerek ortaöğretim gerekse yükseköğretim kurumlarında asıl amaçlanan nitelikli insan gücü yetiştirmek ve potansiyel meslek mensuplarının gerekli donanımlara sahip olmasını sağlamaktır. Bu bağlamda çalışmada, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Düziçi Meslek Yüksekokulunda muhasebe dersi alan öğrencilerin muhasebe eğitime karşı tutumlarının COVID-19 pandemi sürecinde tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın bir diğer amacı ise öğrencilerin COVID-19 pandemisi sürecinde muhasebe eğitimine karşı tutumlarının demografik faktörler açısından farklılık gösterip göstermediğini tespit etmektir. Yapılan analizler sonucunda öğrencilerin muhasebe derslerini eğlenceli ve motive edici buldukları, ileride sahip olmak istedikleri meslek için de önemli buldukları ancak muhasebe çalışırken kaygılı oldukları, rahat ve sakin olamadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen diğer bir sonuç ise öğrencilerin muhasebe eğitimine karşı tutumlarının cinsiyet ve gelir durumları açısından farklılık gösterdiğiidir. Çalışmanın ele alınan perspektiften daha önce incelenmemiş olması önemini ve değerini arttırmaktadır. Çalışma sonuçlarının literatüre ışık tutması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe Alanı, Muhasebe, Muhasebe Eğitimi

Atıf İçin / For Citation: Yardımcıoğlu, M., Şitak, B. ve Yörük, A.. (2021). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe Eğitimine Karşı Tutumlarının COVID-19 Pandemi Döneminde İncelenmesi. Uluslararası Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi – USBED Cilt/Volume 3, Sayı/Issue 4, 155-180. <https://dergipark.org.tr/pub/usbed>

Makale Türü / Article Type: Araştırma Makalesi / Research Article

Gönderilme Tarihi / Submission Date: 15.12.2020

Kabul Tarihi / Accepted Date: 08.03.2021

¹ Prof. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, Kahramanmaraş, Türkiye

E-mail: mahmutyardimcioglu@gmail.com

ORCID: 0000-0002-1335-8357

² Yüksek Lisans Öğrencisi; Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Kahramanmaraş, Türkiye

E-mail: basaksitak@outlook.com

ORCID: 0000-0001-7689-036X

³ Öğr. Gör., Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Düziçi Meslek Yüksekokulu, Osmaniye, Türkiye

E-mail: aliyoruk1517@gmail.com

ORCID: 0000-0001-5390-2137

An Investigation of the Attitude of the Students of the Vocational School Towards Accounting Education During the COVID-19 Pandemic Disease

Abstract

Accounting education in Turkey is given at an associate, undergraduate, graduate and doctorate levels. The main objective in both secondary and higher education institutions that provide education is to train manpower and to ensure that potential professionals have the necessary equipment. In this context, in this study, it was aimed to determine the attitudes of the students taking accounting course in Osmaniye Korkut Ata University Düziçi Vocational School towards accounting education during the COVID-19 pandemic process. Another aim of the study is to measure the relationship of student's attitudes towards accounting education with demographic characteristics. As a result of the analysis, it was concluded that students find accounting courses fun and motivating and important for the profession they want to have in the future, but they are anxious and not comfortable and relaxed while working in accounting. Another result obtained is that students attitudes towards accounting education differ in terms of gender and income levels. The fact that the study has not been examined from the perspective at hand increases its importance and value. The results of the study are expected to shed light on the literature.

Keywords: Accounting Field, Accounting, Accounting Education

1. GİRİŞ

Muhasebe, işletmelerin para ile ifade edilen olaylarını tespit edip, kayıt eden, sınıflandıran, özetleyen, yorumlayan ve tüm bunlar doğrultusunda elde edilen bilgileri ilgili kişi ve kuruluşlara bilgi olarak aktaran bir sistem olarak tanımlanabilmektedir (Çonkar, 2016).

Eğitim, bireyin kişiliğinin gelişmesine katkıda bulunmak olarak ifade edilebilmektedir. Elbette bu gelişim bir süreç gerektirmektedir. Bu süreçte bireye yeni bilgi ve beceriler kazandırmak, yeteneklerine uygun meslek sahibi olmasına yardımcı olmak ve tüm bunlarla beraber topluma, çevreye, yeniliklere karşı duyarlı bir insan olması hedeflenmektedir (Öztürk ve Kutlu, 2017).

Muhasebe eğitiminin amacı ise işletmelerin alacakları kararlara yardımcı olacak nitelikteki faydalı bilgilerin toplanmasına, kayıt edilmesine, sınıflandırılmasına, özetlenmesine ve raporlanmasına dair öğrencilerin bilgilendirilmesi şeklinde açıklanabilecektir. Bununla birlikte edinilen tüm bilgiler doğrultusunda öğrencilerin

yeteneklerinin geliştirilmesi de muhasebe eğitiminin amaçları arasında yer almaktadır (Yardımcıoğlu ve Büyükşalvarcı, 2007).

Muhasebe eğitimine karşı tutumlar ile ilgili literatür incelendiğinde bu konunun ulusal ve uluslararası literatürde yer aldığı görülmektedir. Örneğin;

Mladenovic (2000) yaptığı çalışmada öğrencilerin muhasebe eğitimine bakış açılarını tespit etmeyi amaçlamıştır. Çalışmada öğrencilere ilk olarak muhasebeye giriş dersini almadan daha sonrasında ise muhasebeye giriş dersini aldıktan anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Dersi almadan önce muhasebe eğitimine olumsuz bir tavır içerisinde oldukları fakat dersi aldıktan sonra muhasebe eğitimine olumlu yaklaştıkları tespit edilmiştir.

Demirkan (2001) çalışmasında muhasebe eğitiminde teorik bilgilerin ve uygulamaların bir bütün şeklinde verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Eğitimin de mevcut ve yeni edinilen bilgilerin bir araya gelmesinin sağlanması aynı zaman da uygulama ile bunun desteklenmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Şınga Muğan ve Hoşal Akman (2004) araştırmalarında muhasebe eğitimi verilirken uygulanan geleneksel tekniklerin olumsuz tutum ve davranışlara neden olduğu fakat bunun yerine modern yöntemlerin yer aldığı bir modelin öğrenciler üzerinde olumlu etkiler bıraktığını belirlemişlerdir.

Irvine vd., (2005) yaptıkları çalışmalarında kavram haritalama tekniğinin kullanılması gerektiğini belirtmişlerdir. Kavram haritalama tekniğinin kullanılması durumunda öğrencilerin muhasebe dersine daha çok ilgi duyacağı ve bunun sonucunda başarı sağlayacağı sonucuna varmıştır. Yine aynı yıl Byrne ve Flood (2005) çalışmasında muhasebe öğrencilerinin motivasyon ve beklentilerini araştırmıştır. Muhasebe meslek mensubu olma yolunda kariyer planlarını etkileyen faktörleri tespit etmeye çalışmıştır.

Bekçi ve Ömürbek (2006) yaptığı çalışmada meslek yüksekokullarında ve fakültelerde okuyan öğrencilerin bilgisayarlı muhasebe dersine karşı tutumlarını incelemişlerdir.

Araştırma sonucunda muhasebe eğitimi alan öğrencilerin tümü için bu dersin zorunlu olarak gösterilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Yardımcıoğlu ve Erdemir (2007) yaptığı çalışmada Muhasebe-Finansman derslerinde uygulama araştırmaları, ev ödevleri gibi yöntemlere öğrencilerin olumlu yaklaştığı ancak grup çalışmalarına karşı olumsuz bakış açılarının bulunduğu belirlenmiştir. Öğretim üyelerinin ise dersi takip ederken kitap dışı araçların kullanılmasının dersi sevdirmede çok etkili bir faktör olduğu belirtilmiştir.

Al-Khadashi ve Al-Beshtawi (2009) yaptıkları çalışmalarında muhasebe eğitim ve öğretiminde bilgisayarın etkilerini konu edinmiş, çalışma sonucunda ise cinsiyete bağlı olarak bir tutum farklılaşması olmadığı tespit edilmiştir.

Özdemir (2010) çalışmasını ön lisans düzeyinde eğitim gören öğrenciler üzerinde yapmıştır. Yapılan araştırmada, öğrencilerin muhasebe dersine karşı tutumları ve meslek tercihlerinde etkili olan dinamiklerin neler olduğu tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışmanın sonucunda, öğrencilerin yarısı muhasebe dersine ilgi duyduğunu ve muhasebe eğitimine devam ederek mali müşavir olmak istediğini ifade etmiştir.

Góis ve Brás (2013) yaptıkları araştırmaların Portekiz'deki iki farklı yükseköğrenim kurumunda yüksek lisans öğrencilerinin muhasebeye yönelik tutumlarını incelemişlerdir. Anketler ilk olarak dönem başında uygulanmıştır. İlk uygulanan anket sonucunda öğrencilerin muhasebe dersine karşı motivasyonlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Anketin bir sonraki aşamasında ise öğrencilere aynı anket dönem sonunda tekrardan sunulmuştur. İki dönem arasında karşılaştırılmalar yapıldığında, öğrencilerin dönem başının tam aksine dönem sonunda bakış açılarının olumsuzla döndüğü tespit edilmiştir.

Tuğay (2014) çalışmasında öğrencilerin muhasebe dersleri hakkında ne düşündüklerini ve muhasebe eğitmenlerinden ne beklediklerini tespit etmeyi amaçlamıştır. Çalışmadan elde edilen sonuç, öğrencilerin muhasebe derslerinde orta derecede zorluk yaşadıklarıdır. Bir diğer sonuç ise muhasebe derslerini anlamanın en iyi yolunun

öğretmenlerin tahtada ders anlatımını gerçekleştirmesi ve teknolojiyi aktif bir şekilde kullanarak öğrenciler ile iyi iletişim kurabilmesi olduğunu ifade etmişlerdir.

Kutlu vd., (2017) yürüttükleri alan çalışmasında öğrencilerin muhasebe derslerinin işleniş şekli hakkındaki düşünceleri ve muhasebe eğitiminde yaygın olarak kullanılan değerlendirme yöntemleri ile ilgili görüşlerinin belirlenmesi amaçlamıştır. Öğrenciler, teorik bilgi edinimi açısından bir sıkıntı yaşamadıkları ancak teorik bilgiyi uygulamaya geçirmek istediklerinde birçok problemler ile karşı karşıya geldiklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca çalışmada dikkat çeken bir başka sonuç ise öğrencilerin yapılan sınavların ezbere dayalı olduğu ve bilgiyi ölçmeye yönelik olmadığını düşünmeleri olmuştur.

Öztürk (2018) öğrencilerin muhasebe derslerine olan yaklaşımlarının demografik faktörlere, derslere devam durumlarına ve dersleri günlük tekrar etme durumlarına göre değişkenlik gösterip göstermediğini tespit etmeyi amaçlamıştır. Çalışmanın sonucunda öğrencilerin öğrenme durumlarıyla demografik faktörler arasında kısmen anlamlı farklılıkların bulunduğu, günlük tekrar etme durumları ile arasında da ilişkilerin mevcut olduğu belirlenmiştir.

Güney (2019) akreditasyon ile muhasebe eğitimi arasındaki ilişkiyi ele aldığı çalışmasında ulusal akreditasyon standartlarının belirlenmesi gerektiği ancak belirlemeden önce ise muhasebe eğitiminde yer alan derslerin içeriklerinin, öğretmenlerin niteliklerinin ve fiziki alt yapının dikkate alınması gerektiğini belirtmiştir.

Kurnaz ve Serçemeli (2020) çalışmalarında pandemi sürecinde muhasebe dersleri veren akademisyenlerin uzaktan eğitime bakış açılarının belirlenmesini amaçlamışlardır. Çalışma sonuçları incelendiğinde akademisyenlerin çoğunluğunun daha önce uzaktan eğitim vermedikleri ancak sağlanan teknik destek ile birlikte çok fazla sorun yaşamadıklarını belirlenmiştir.

Şitak (2021) dijitalleşmenin muhasebe mesleğine, muhasebe meslek mensuplarına ve muhasebe-finans eğitimine etkilerini salgın hastalık döneminde incelediği çalışmasında

muhasebe mesleğinin arzu eden herkes tarafından icra edilemeyeceğini ifade etmiştir. Bu anlamda yalnızca belirli eğitimler almış, bilgi ve birikime sahip kişilerin bu alanda faaliyet gösterebileceği aynı zamanda muhasebe eğitiminin meslekte başarılı olma üzerinde de olumlu etkileri olduğunu belirtmiştir.

İlgili literatür incelendiğinde, konuya duyulan ilginin hem ulusal hem de uluslararası boyutta olduğu oldukça büyük olduğu kolaylık ile anlaşılmaktadır. Muhasebe eğitimi konu edinilerek birçok farklı çalışmanın yürütülmesi ileriye yönelik öneriler sunmak açısından oldukça önem arz etmektedir. Bu açıdan literatürde konuya dair yapılan çalışmaların muhasebe eğitimdeki boşlukların doldurulmasında etkili bir faktör olduğu düşünülmektedir. Özellikle COVID-19 gibi küresel salgın durumlarında eğitimin devam edebilmesi açısından bu konuda yürütülen araştırmaların ve araştırmalardan elde edilen sonuçların önemi büyüktür. Tüm bunlar doğrultusunda araştırmanın amaçları belirlenmiştir.

Çalışmanın amacı, COVID-19 pandemi sürecinde öğrencilerinin muhasebe eğitimine karşı tutumlarını incelemektir. Bir diğer amacı ise öğrencilerin COVID-19 pandemisi sürecinde muhasebe eğitime karşı tutumlarının demografik faktörler açısından farklılık gösterip göstermediğini tespit etmektir. Bu kapsamda çalışma, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Düziçi Meslek Yüksekokulunda muhasebe dersi alan öğrenciler üzerinde yürütülmüştür.

Bu çalışma giriş bölümü ile başlamaktadır. İkinci bölümde muhasebe eğitimi, üçüncü bölümde COVID-19 pandemisi ele alınmıştır. Dördüncü bölümde, araştırmanın yönteminden bahsedilmiştir. Beşinci bölümde bulgulara geçilmiştir. Son bölümde ise sonuç ve tartışmaya yer verilmiştir.

2. MUHASEBE EĞİTİMİ

Muhasebe, verilen bilgiler ile işletme sahiplerine ve şirketlere temel finansal bilgileri sağlarken, devletin ihtiyaç duyduğu ve talep ettiği bilgi ve belgelerin belirli bir sırada hazırlanmasını sağlayan bir bilim dalıdır. Bu nedenle, muhasebe bilimi, bu tür finansal

bilgileri kullanan ilgilenenlere doğru ve güvenilir bilgi sağlamalıdır. Doğru ve güvenilir bilgi elde etmek için iyi eğitilmiş profesyonellerin yetiştirilmesi gerekmektedir (Tazegül, 2011).

Muhasebe eğitimi, bir öğrenci için hem okul hayatında hem de iş hayatında oldukça önemlidir. Öğrenciler ilk olarak neyi öğrendiklerini, sonrasında ise hangi yollar ile öğrendiklerini sorgulamaktadır. Konu bu çerçeveden değerlendirildiğinde öğrencilerin neyi ne şekilde öğrendiği önem arz eden bir konudur. Bu nedenle teorik bilginin hiç zaman kaybetmeden uygulamada gösterilmesi gerekmektedir. Çünkü teoride kullanılan bilginin pratik ile desteklenmesi öğrenciler için daha etkili olmaktadır. Bununla birlikte öğrencilere mevzuattaki değişiklikler daima aktarılmalı ve yeniliklerden haberdar olması sağlanmalıdır. Bu durum hem öğrenci hem de öğretmen açısından oldukça fayda sağlayacaktır (Demirkan, 2001).

Mesleki eğitim, meslek adayının iş hayatındaki başarısını doğrudan etkileyecektir. Bu nedenle verilecek olan mesleki eğitimin meslek adayını her açıdan iş yaşamına hazırlayacak nitelikte olması beklenmektedir. Tüm bunlardan yola çıkarak bireylerin mesleki yönelimlerinin erken yaşlarda belirlenmesi oldukça önem arz etmektedir. Bireylerin mesleki eğitime erken yaşlarda başlayarak bu yönde eğitim alması sağlanmalıdır. Türkiye’de muhasebe alanında eğitim lise, ön lisans, lisans, yüksek lisans, doktora düzeyinde verilmektedir. Muhasebe alanında eğitim alarak kendini bu yönde geliştirmek isteyen adaylar meslek liselerine gidebilir, liseyi bitirdikten sonra üniversite sınavını kazandığı takdirde muhasebe eğitimine ön lisans ve lisans düzeyinde devam edebilmektedir. Meslek yüksekokullarında ön lisans eğitimini alan öğrenciler, ÖSYM tarafından gerçekleştirilen (DGS) Dikey Geçiş Sınavına girebilmektedirler. Bu sınavı kazandıkları takdirde eğitimlerine lisans düzeyinde devam edebileceklerdir (Gençtürk, 2006). Lisans eğitimini tamamlayan adaylar yüksek lisans ve doktora programlarında eğitimine devam ederek bu alandaki bilgi, beceri ve yetenekleri arttırabilme imkânına sahip olabileceklerdir.

3. COVID-19 PANDEMİSİ

Yeni tip Koronavirüs Hastalığı (COVID-19), ilk olarak Çin'in Vuhan Eyaletinde Aralık ayının sonlarına doğru görülmüştür. Hastalığın belirtileri olan yüksek ateş, öksürük ve nefes darlığı şikâyeti ile hastaneye başvuran bireylerde incelemeler yapılmıştır. İncelemeler sonucunda 13 Ocak 2020'de tanımlanan bir virüs çeşididir. Virüsün nereden yayıldığını tespit etmek amacıyla yapılan araştırmalarda bölgede bulunan ve deniz ürünleri satan hayvan pazarından ortaya çıktığı belirlenmiştir. Salgının insandan insana buluşma durumu ile başka Vuhan, sonrasında Çin Halk Cumhuriyetinin tüm eyaletlerine yayılmıştır. Ancak sonrasında sadece Çin Halk Cumhuriyeti ile kalmamış yüksek yayılım hızı ile birlikte kısa sürede tüm dünyayı etkisi altına almıştır. Yapılan incelemelerde salgından sadece insanların değil hayvanlarında etkilendiği görülmüştür. Bu hastalığa SAR-CoV-2 virüsü neden olmaktadır (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020).

COVID-19 pandemisinin yüksek yayılım hızı ile beraber bugün itibariyle dünya genelinde toplam vaka sayısı 111.000.000'ye ulaşmış, toplam vefat eden kişi sayısı ise 2.046.000'a ulaşmıştır. Türkiye'de ise, toplam vaka sayısı 2.046.000 iken, toplam vefat eden kişi sayısı 28.060'dır (22.02.2021). Bu hızlı yükselişin ve yükseliş ile beraber etkilerinin yadsınamayacak düzeyde olduğunu sayısal veriler ortaya koymaktadır (Şıtak, 2021).

COVID-19 pandemisinin yüksek yayılım hızı bazı kısıtlamaları beraberinde getirmiştir. Bunlardan en geniş kapsamlı olan ise elbette sokağa çıkma yasağı olmuştur. Sokağa çıkma yasağı ile birlikte sektörlerde yer alan işveren, iş gören veya eğitim görenler tüm süreçleri evden yürütmek zorunda kalmıştır. Bu kapsamda eğitim sektörü de değişikliğe uğramıştır. Uzaktan eğitim sürecinin başlaması konuya olan ilginin artmasına neden olmuştur.

4. YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde; araştırmanın amacından bahsedilmiş, daha sonra ise araştırmanın yöntemi ve örnekleme, hipotezleri, veri analizine yer verilmiştir.

4.1. Araştırmanın Amacı

Çalışmanın amacı, COVID-19 pandemi sürecinde öğrencilerinin muhasebe eğitime karşı tutumlarını incelemektir. Çalışmanın bir diğer amacı ise öğrencilerin COVID-19 pandemisi sürecinde muhasebe eğitime karşı tutumlarının demografik faktörler açısından farklılık gösterip göstermediğini tespit etmektir. Araştırma sonunda elde edilecek bilgiler ışığında gelecekteki yapılacak olan çalışmalara katkılar sağlamak amaçlanmaktadır.

4.2. Araştırmanın Yöntemi ve Örnekleme

Araştırmada, nicel araştırma yöntemlerinden *Nedensel Karşılaştırma Yöntemi* kullanılmıştır. Nicel araştırmalar, olgu ve olayları nesnelleştirip gözlemlenebilir, ölçülebilir ve aynı zamanda sayısal olarak da ifade edilebilir bir şekilde ortaya koyan bir araştırma türü olarak tanımlanabilmektedir (Akman, 2014). Nedensel karşılaştırma yöntemi ise ortaya çıkmış veya var olan bir durumun nedenlerini, bu nedenleri etkileyen unsurları ya da bir etkinin sonuçlarını tespit etmeye yönelik yapılan bir araştırma türüdür. Aynı zamanda bireyler üzerinde herhangi bir baskı ya da müdahale bulunmadan yapılan çalışmalardır (Büyüköztürk vd., 2018). Araştırmanın amaçlarına ulaşmak amacıyla veri toplama yöntemi olan anket formundan yararlanılmıştır. Anket çalışmasının evren büyüklüğünü Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi Düziçi Meslek Yüksekokulunda muhasebe dersi alan Raylı Sistem İşletmeciliği ve Sosyal Güvenlik bölümlerinde eğitim gören 158 öğrenci oluşturmaktadır. Evren büyüklüğüne göre örneklem hesaplamaları yapıldığında minimum 108 kişiye ulaşılması gerektiği belirlenmiştir (Sekaran, 1999). Anket formları öğrencilere COVID-19 pandemisinin yaygın olarak görüldüğü 01.05.2020 ile 01.10.2020 tarihleri arasında Google formlar üzerinden çevrimiçi olarak ulaştırılmış ve gönüllülük esasına göre toplanmıştır. Çalışma kapsamında 132 öğrenciye anket uygulaması yapılmıştır. Literatürde öğrencilerin

muhasabe eğitimine karşı tutumlarını incelemeye yönelik geçerliliği ve güvenilirliği onaylanmış birçok ölçek yer almaktadır. Bu araştırmada ise (Kandemir vd., 2016) çalışmasında yer alan ölçekten yararlanılmıştır. Anketin birinci kısmı, öğrencilerin demografik bilgilerini öğrenmeye yöneliktir. Anketin diğer bölümün yer alan önermeler 5’li Likert ölçeği (1=Kesinlikle Katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 3=Kararsızım, 4=Katılıyorum ve 5=Kesinlikle Katılıyorum) ile değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler SPSS programında analize tabi tutulmuştur.

4.3. Araştırmanın Hipotezleri

Çalışmanın amacı, öğrencilerin COVID-19 pandemisi sürecinde muhasabe eğitimine karşı tutumlarının demografik faktörler açısından farklılık gösterip göstermediğini tespit etmektir. Bu doğrultuda oluşturulan hipotezler aşağıdaki gibidir:

H1: COVID-19 pandemisi sürecinde öğrencilerin cinsiyetlerine göre muhasabe eğitimine karşı tutumları arasında fark vardır.

H2: COVID-19 pandemisi sürecinde öğrencilerin yaşadıkları şehre göre muhasabe eğitimine karşı tutumları arasında fark vardır.

H3: COVID-19 pandemisi sürecinde öğrencilerin yaşlarına göre muhasabe eğitimine karşı tutumları arasında fark vardır.

H4: COVID-19 pandemisi sürecinde öğrencilerin gelir durumlarına göre muhasabe eğitimine karşı tutumları arasında fark vardır.

H5: COVID-19 pandemisi sürecinde öğrencilerin akademik ortalamalarına göre muhasabe eğitimine karşı tutumları arasında fark vardır.

H6: COVID-19 pandemisi sürecinde öğrencilerin sınıf düzeylerine göre muhasabe eğitimine karşı tutumları arasında fark vardır.

4.4. Veri Analizi

Anketin uygulanması sonucunda elde edilen veriler SPSS programında analiz tabi tutulmuştur. Çalışmanın amaçlarına ulaşmak için Güvenilirlik, Frekans, T testi, Tek Yönlü ANOVA, Tukey Post Hoc ve Scheffe testi analiz yöntemlerinden faydalanılmıştır.

5. BULGULAR

Bu kısımda araştırmanın verilerinin analizi neticesinde elde edilen sonuçlar sunulmakta ve tartışılmaktadır.

5.1. Araştırmanın Güvenilirlik Analizi Sonuçları

Anket formunda öğrencilere yöneltilen tüm önermelerin genel olarak güvenilirlik analizi yapılmıştır. Önermelerin güvenilirlik analizi sonucu aşağıda yer alan Tablo 1.'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Ölçeğin Cronbach's Alpha Güvenilirlik Katsayıları

<i>Önermeler</i>	<i>Soru Sayısı</i>	<i>Cronbach's Alpha Katsayısı</i>
Muhasebe Eğitimine Karşı Tutum	23	0,979

Yapılan güvenilirlik analizi sonucunda ölçeğin Cronbach's Alpha değeri 0,979 olarak bulunmuştur ve bu değer güvenilirliği kabul edilmiştir.

5.2. Demografik Özelliklere İlişkin Bulgular

Araştırma örnekleminin demografik değişkenlere göre dağılımları aşağıda yer alan Tablo 2.'de sırasıyla sunulmuştur.

Tablo 2. Katılımcıların Demografik Değişkenlere Göre Dağılımları

Cinsiyet	Sayı	Yüzde (%)	Şehir	Sayı	Yüzde (%)
Kadın	58	43,9	Osmaniye	37	28,0
Erkek	74	56,1	Diğer iller	95	72,0
Toplam	132	100,0	Toplam	132	100
Not Ortalama	Sayı	Yüzde (%)	Gelir Durumu	Sayı	Yüzde (%)
1.00-1.80	10	7,6	400 ve altı	63	47,7

1.81-2.60	82	62,1	401-700	23	17,4
2.61-3.40	35	26,5	701-1000	11	8,3
3.41-4.00	5	3,8	1301 ve üzeri	22	16,7
Toplam	132	100,0	Toplam	132	100,0
Yaş	Sayı	Yüzde (%)	Sınıf	Sayı	Yüzde (%)
18-21	66	50,0	1. Sınıf	70	53,0
22-25	38	28,8	2. Sınıf	62	47,0
26-29	15	11,4	Toplam	132	100,0
30+	13	9,8			
Toplam	132	100,0			

Katılımcıların cinsiyetleri Tablo 2.'de gösterilmektedir. Tablo incelendiğinde, ankete katılanların %43,9(58 kişi) kadın, 56,1(74 kişi) erkek şeklindedir. Dolayısıyla katılımcıların vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde, öğrencilerin çoğunluğunun erkek bireylerden oluştuğu söylemek mümkün olabilir.

Katılımcıların yaşadıkları şehir Tablo 2.'de gösterilmektedir. Tablo incelendiğinde, ankete katılanların %28,0(37 kişi) Osmaniye, %72,0(95 kişi) Diğer iller şeklindedir. Dolayısıyla katılımcıların vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde, öğrencilerin çoğunluğunun Osmaniye dışındaki illerde yaşadığını söylemek mümkün olabilir.

Katılımcıların yaşları Tablo 2.'de gösterilmektedir. Tablo incelendiğinde, ankete katılanların %50,0(66 kişi) 18-21, %28,8(38 kişi) 22-25, %11,4(15 kişi) 26-29, %9,8(13 kişi) 30 ve üzeri şeklindedir. Dolayısıyla katılımcıların vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde, öğrencilerin çoğunluğunun 17-21 yaş aralığındaki bireylerden oluştuğu söylemek mümkün olabilir.

Katılımcıların gelir durumları Tablo 2.'de gösterilmektedir. Tablo incelendiğinde, ankete katılanların %47,7(63 kişi) 400 ve altı, %17,4(23 kişi) 401-700, %8,3 (11 kişi) 701-1000, %9,8(13 kişi) 1001-1300, %16,7(22 kişi) 1301 ve üzeri şeklindedir. Dolayısıyla katılımcıların vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde, öğrencilerin çoğunluğunun gelir durumunun 400 TL ve altı olduğu söylemek mümkün olabilir.

Katılımcıların akademik ortalamaları Tablo 2.'de gösterilmektedir. Tablo incelendiğinde, ankete katılanların %7,6(10 kişi) 1.00-1.80, %62,1(82 kişi) 401-700, %26,5(35 kişi) 701-1000, %3,8(5 kişi) 1001-1300 şeklindedir. Dolayısıyla

katılımcıların vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde, öğrencilerin çoğunluğunun 1.00-1.80 not aralığındaki bireylerden oluştuğu söylemek mümkün olabilir.

Katılımcıların sınıf düzeyleri Tablo 2.'de gösterilmektedir. Tablo incelendiğinde, ankete katılanların %53,0(70 kişi) 1. Sınıf, %47,0(62 kişi) 2. Sınıf şeklindedir. Dolayısıyla katılımcıların vermiş oldukları cevaplar incelendiğinde, öğrencilerin çoğunluğunun 1. sınıf bireylerden oluştuğu söylemek mümkün olabilir.

5.3. Muhasebe Eğitimine Karşı Tutumlara Yönelik Bulgular

Katılımcıların muhasebe eğitimine karşı tutumlarını belirlemek amacıyla yöneltilen sorulara verdikleri cevaplar aşağıda yer alan Tablo 3.'de frekans ve yüzdeler ile birlikte sunulmuştur.

Muhasebe eğlencelidir ve beni motive eder (A1) önermesine öğrencilerin %39'unun katıldığı belirlenmiştir. *Muhasebe dersi seçtiğim bölüm için gereklidir (A2)* önermesine öğrencilerin yine %39'unun katıldığı belirlenmiştir. *Muhasebe alanında iddialyım (A3)* önermesine öğrencilerin %39'unun katılmadığı belirlenmiştir. *Muhasebe öğrenmek zahmete değer (A4)* önermesine öğrencilerin %41'inin katıldığı belirlenmiştir. *Muhasebeyi öğrenmek iş imkânlarımı artırır (A5)* önermesine öğrencilerin %41'inin katıldığı belirlenmiştir. Muhasebe dersinde öğretilenler çalışma yaşamı için gereklidir *Muhasebe dersinde öğretilenler çalışma yaşamı için gereklidir (A6)* önermesine öğrencilerin %47'sinin katıldığı belirlenmiştir. *Muhasebeyi hayatım boyunca birçok yerde kullanacağım (A7)* önermesine öğrencilerin %35'inin katıldığı belirlenmiştir. *Muhasebe, mezun olduktan sonra çalışmayı düşündüğüm meslek için gereklidir (A8)* önermesine öğrencilerin %33'ünün katıldığı belirlenmiştir. *Muhasebe derslerini severim (A9)* önermesine öğrencilerin %25'inin katıldığı belirlenmiştir. *Muhasebe çalışmaya istekliyimdir (A10)* önermesine öğrencilerin %28'inin kararsız kaldığı belirlenmiştir. *Muhasebe, sevdiğim dersler arasındadır (A11)* önermesine öğrencilerin %28'inin katılmadığı belirlenmiştir.

Muhasebe derslerinden zevk alırım (A12) önermesine öğrencilerin %25'inin katılmadığı belirlenmiştir. *Genelde okulda muhasebe çalışmayı severim (A13)*

önermesine öğrencilerin %34'ünün kararsız kaldığı belirlenmiştir. *Muhasebe çalışırken kaygılı olmam (A14)* önermesine öğrencilerin %31'inin katılmadığı belirlenmiştir. *Muhasebe becerilerimi geliştirmeyi ve bu konuda daha çok çalışmayı isterim (A15)* önermesine öğrencilerin %26'nın katıldığı belirlenmiştir. *Muhasebe derslerine çalışırken çok rahat ve sakinim (A16)* önermesine öğrencilerin %31'inin katılmadığı belirlenmiştir. *Muhasebe dersleri ile ilgili ödevlerimi yaparken korku yaşamam (A17)* önermesine öğrencilerin %26'sının katıldığı belirlenmiştir. *Daha fazla muhasebe bilgisi edinmeye çalışırım (A18)* önermesine öğrencilerin %32'sinin katıldığı belirlenmiştir. *Muhasebe çalışmaya başlayınca zamanın nasıl geçtiğini bilemem (A19)* önermesine öğrencilerin %27'sinin kararsız kaldığı belirlenmiştir. *Muhasebeyle ilgili problemleri çözmeye çalışırım (A20)* önermesine öğrencilerin %36'sının katıldığı belirlenmiştir. *Yeni bir muhasebe problemiyle uğraşırken kendimi rahat hissedirim (A21)* önermesine öğrencilerin %32'sinin katılmadığı belirlenmiştir. *Derste çözümünü yarım kalan muhasebe sorularıyla uğraşmaktan mutluluk duyarım (A22)* önermesine öğrencilerin %32'sinin katılmadığı belirlenmiştir. *Muhasebe derslerindeki konuların işleniş yöntemlerini seviyorum (A23)* önermesine öğrencilerin %27'sinin kararsız kaldığı belirlenmiştir.

Tablo 3. Muhasebe Eğitimine Karşı Tutumlara İlişkin Frekans Analizi Tablosu

İfadeler	1*	2*	3*	4*	5*	A.O S.S
	N	N	N	N	N	
	%	%	%	%	%	
A1	19	16	21	52	24	2,85
	14,4	12,1	15,9	39,4	18,2	1,15
A2	19	16	21	52	24	3,34
	14,4	12,1	15,9	39,4	18,2	1,307
A3	25	52	30	19	6	2,46
	18,9	39,4	22,7	14,4	4,5	1,09
A4	15	15	28	55	19	3,36
	11,4	11,4	21,2	41,7	14,4	1,19
A5	19	8	14	55	36	3,61
	14,4	6,1	10,6	41,7	27,3	1,33
A6	18	11	12	62	29	3,55
	13,6	8,3	9,1	47,0	22,0	1,29
A7	19	17	28	47	21	3,25

	14,4	12,9	21,2	35,6	15,9	1,28
A8	22	18	28	44	20	3,16
	16,7	13,6	21,2	33,3	15,2	1,31
A9	23	26	41	33	9	2,84
	17,4	19,7	31,1	25,0	6,8	1,18
A10	23	30	37	31	11	2,82
	17,4	22,7	28,0	23,5	8,3	1,21
A11	20	36	33	30	13	2,84
	15,2	27,3	25,0	22,7	9,8	1,21
A12	25	33	29	31	14	2,81
	18,9	25,0	22,0	23,5	10,6	1,28
A13	20	33	46	25	8	2,75
	15,2	25,0	34,8	18,9	6,1	1,11
A14	27	41	30	26	8	2,59
	20,5	31,1	22,7	19,7	6,1	1,19
A15	18	33	25	35	21	3,06
	13,6	25,0	18,9	26,5	15,9	1,30
A16	24	42	30	28	8	2,6
	18,2	31,8	22,7	21,2	6,1	1,17
A17	28	30	31	35	8	2,73
	21,2	22,7	23,5	26,5	6,1	1,23
A18	20	25	30	43	14	3,04
	15,2	18,9	22,7	32,6	10,6	1,24
A19	22	33	36	31	10	2,80
	16,7	25,0	27,3	23,5	7,6	1,19
A20	15	28	27	48	14	3,13
	11,4	21,2	20,5	36,4	10,6	1,20
A21	18	44	34	29	7	2,71
	13,6	33,3	25,8	22,0	5,3	1,11
A22	19	43	33	29	8	2,72
	14,4	32,6	25,0	22,0	6,1	1,13
A23	21	26	36	33	16	2,97
	15,9	19,7	27,3	25,0	12,1	1,25

1=Kesinlikle katılmıyorum 2=Katılmıyorum 3=Kararsızım 4=Katılıyorum 5=Kesinlikle katılıyorum

5.4. Araştırmanın Hipotezlerini Test Etmeye Yönelik Yapılan Analiz Sonuçları

Bu bölümde araştırmanın amaçları doğrultusunda oluşturulan hipotezlerin analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

Araştırmanın birinci hipotezi, **H1:** COVID-19 pandemisi sürecinde öğrencilerin cinsiyetlerine göre muhasebe eğitimine karşı tutumları arasında fark vardır şeklindedir. Bu hipotezi test amacıyla T testi yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 4.'de sunulmuştur.

Tablo 4. Cinsiyet Açısından Muhasebe Eğitimine Karşı Tutumların Farklılaşması (T Testi Tablosu)

Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	t testi		
					t	Sd	p
Kadın	37	3,1751	1,13027	,11201	5,904	130	0,016
Erkek	95	2,8815	0,95306	,13060			

Tablo 4 incelendiğinde,

- Öğrencilerin muhasebe eğitimine karşı tutumlarına ilişkin algılar cinsiyet değişkeni açısından anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($p < 0.05$).

Araştırmanın ikinci hipotezi, **H2:** COVID-19 pandemisi sürecinde öğrencilerin yaşadıkları şehre göre muhasebe eğitimine karşı tutumları arasında fark vardır şeklindedir. Bu hipotezi test amacıyla T testi yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 5.'de sunulmuştur.

Tablo 5. Yaşadıkları Şehir Açısından Muhasebe Eğitimine Karşı Tutumların Farklılaşması (T Testi Tablosu)

Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	t testi		
					t	Sd	p
Osmaniye	37	3,1751	1,13027	,18582	1,883	130	0,172
Diğer İller	95	2,8815	0,95306	,09778			

Tablo 5 incelendiğinde,

- Öğrencilerin muhasebe eğitimine karşı tutumlarına ilişkin algıların yaşadığı şehir açısından herhangi bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p > 0.05$).

Araştırmanın üçüncü hipotezi, **H3:** COVID-19 pandemisi sürecinde öğrencilerin yaşlarına göre muhasebe eğitimine karşı tutumları arasında fark vardır şeklindedir. Bu hipotezi test amacıyla Anova analizi yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 6.'da sunulmuştur.

Tablo 6. Yaşları Açısından Muhasebe Eğitimine Karşı Tutumların Farklılaşması (Anova Analizi Tablosu)

Puan	Grup	<i>f, \bar{x} ve ss değerleri</i>			ANOVA SONUÇLARI					
		<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
MEKT	18-21	66	3,0033	0,98785	G.Arası	3,039	3	1,013		
	22-25	38	2,8753	1,03493	G.İçi	130,629	128	1,021	0,993	0,399
	26-29	15	3,2754	1,04808	Toplam	133,668	131			
	30+	13	2,6622	1,00787						
	Toplam	132	2,9638	1,01013						

Tablo 6 incelendiğinde,

- Öğrencilerin muhasebe eğitimine karşı tutumlarına ilişkin alguların yaş değişkeni açısından herhangi bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0.05$).

Araştırmanın dördüncü hipotezi, **H4: COVID-19 pandemisi sürecinde öğrencilerin gelir durumlarına göre muhasebe eğitimine karşı tutumları arasında fark vardır** şeklindedir.

Bu hipotezi test amacıyla Anova, Tukey Post Hoc ve Scheffe testi yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 7.'de sunulmuştur.

Tablo 7. Gelir Durumları Açısından Muhasebe Eğitimine Karşı Tutumların Farklılaşması (Anova Analizi Tablosu)

Puan	Grup	<i>f, \bar{x} ve ss değerleri</i>			ANOVA SONUÇLARI					
		<i>N</i>	\bar{x}	<i>ss</i>	Var. K.	<i>KT</i>	<i>Sd</i>	<i>KO</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
MEKT	400 ve A.	63	3,1201	-1,01785	G.Arası	10,612	4	2,653		
	401-700	23	2,5728	0,99748	G.İçi	123,056	12	,969	2,738	0,032
	701-1000	11	2,3399	1,01237	Toplam	133,668	13			
	1001-1300	13	3,0268	0,89396			1			
	1301+	22	3,1996	-1,01785						
	Toplam	132	2,9638	1,01013						

Tablo 7 incelendiğinde,

- Öğrencilerin muhasebe eğitimine karşı tutumlarına ilişkin algular gelir durumu değişkeni açısından anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($p<0.05$).
- Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için Tukey Post Hoc ve Scheffe testinden yararlanılmıştır. Elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde, farklılığın hangi gruplar arasında olduğu maalesef belirlenememiştir ($p>0.05$).

Bu sonuçlardan hareketle; her ne kadar öğrencilerin muhasebe eğitimine karşı tutumlarına ilişkin algıları gelir durumu açısından farklılık gösterdiği söylene de, bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğu bulgusuna test sonuçlarıyla ulaşılamamıştır.

Araştırmanın beşinci hipotezi ise **H5: COVID-19 pandemisi sürecinde öğrencilerin akademik ortalamalarına göre muhasebe eğitimine karşı tutumları arasında fark vardır** şeklindedir. Bu hipotezi test amacıyla Anova analizi yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 8.'de sunulmuştur.

Tablo 8. Akademik Ortalamaları Açısından Muhasebe Eğitimine Karşı Tutumların Farklılaşması (Anova Analizi Tablosu)

<i>f, \bar{x} ve ss değerleri</i>					ANOVA SONUÇLARI					
Puan	Grup	N	\bar{x}	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	f	p
MEKT	1.00-1.80	10	2,3957	0,89514	G.Arası	4,801	3	1,600	1,589	,195
	1.81-2.60	82	3,0573	0,98280	G.İçi	128,867	128	1,007		
	2.61-3.40	35	2,8621	1,07743	Toplam	133,668	131			
	3.41-4.00	5	3,2783	0,99365						
	Toplam	132	2,9638	1,01013						

Tablo 8 incelendiğinde,

- Öğrencilerin muhasebe eğitimine karşı tutumlarına ilişkin algılar akademik ortalama değişkeni açısından herhangi bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0.05$).

Araştırmanın altıncı hipotezi ise **H6: COVID-19 pandemisi sürecinde öğrencilerin sınıf düzeylerine göre muhasebe eğitimine karşı tutumları arasında fark vardır** şeklindedir. Bu hipotezi test amacıyla T testi yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 9.'de sunulmuştur.

Tablo 9. Sınıf Düzeyleri Açısından Muhasebe Eğitime Karşı Tutumların Farklaşması (T Testi Tablosu)

Gruplar	N	\bar{x}	ss	Sh \bar{x}	t testi		
					t	Sd	p
1. Sınıf	70	3,1130	0,96753	,11564	3,312	130	0,071
2. Sınıf	62	2,7952	1,03825	,13186			

Tablo 9 incelendiğinde,

- Öğrencilerin muhasebe eğitimine karşı tutumlarına ilişkin algılar sınıf düzeyleri açısından herhangi bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>0.05$).

6. SONUÇ VE TARTIŞMA

Muhasebe eğitimi, muhasebe mesleğinin profesyonel bir şekilde yürütülebilmesi için önem arz etmektedir. Özellikle günümüz küreselleşen dünyasında muhasebenin yer aldığı konum değerlendirildiğinde yükseköğretim kurumlarda verilen eğitimin önemi katbekat artmaktadır. Bu bağlamda potansiyel muhasebe profesyoneli öğrencilerine kaliteli bir muhasebe eğitiminin verilmesi bir zorunluluk haline gelmiştir. Muhasebe mesleğinin geleceği, kaliteli bir muhasebe eğitime bağlıdır (Çaşut, 2019).

Araştırmadan elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde, COVID-19 pandemisi sürecinde öğrencilerin muhasebe derslerini eğlenceli bulduğu, çalışma yaşamı için gerekli gördükleri ancak muhasebe çalışırken kaygılı oldukları, rahat ve sakin olamadıkları dikkat çekmektedir. Araştırmanın amaçları doğrultusunda oluşturulan hipotez testi sonuçlarına göre ise öğrencilerin muhasebe eğitime karşı tutumları cinsiyet ve gelir durumları açısından farklılık gösterdiği ancak yapılan Tukey Post Hoc ve Scheffe testinde farklılığın hangi gruplar arasında olduğu maalesef belirlenmemiştir. Diğer hipotez sonuçları incelendiğinde ise öğrencilerin muhasebe eğitime karşı tutumları yaşadıkları şehir, yaş, akademik ortalama ve sınıf düzeyleri açısından farklılık göstermemektedir. Bu bağlamda **H1** ve **H4** hipotezi desteklenirken, **H2**, **H3**, **H5**, **H6** hipotezleri desteklenmemiştir.

Literatürdeki diğer çalışmalardan elde edilen sonuçlar incelendiğinde; Kandemir vd., (2016) ankette yer alan A5 ifadesi ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Bu çalışmanın sonuçlarının da Tugay ve Ömürbek (2014), Çelenk vd., (2010), Atmaca ve Çoşgun (2014) çalışmaları ile aynı doğrultuda olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmada ise tek tek her bir önerme için hipotez kurulmamış olsa da muhasebe eğitime karşı tutumların cinsiyet değişkeni açısından anlamlı farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Yine Kandemir vd., (2016) çalışmasında öğrencilerin muhasebe eğitime olumlu baktıkları gelecekte bu mesleği icra edip etmeme noktasında ise kararsız kaldıkları tespit edilmiştir. Bu çalışmada ise öğrencilerin muhasebeyi eğlenceli ve motive edici bulduğu ve ileride sahip olmak istedikleri meslek için önemli olduğu belirlenmiştir. Ertuğrul ve Özdemir (2014) ise muhasebe derslerine yönelik tutumların olumsuz yönde olduğunu belirtmiştir. Apak (2020) Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulunda yürüttüğü alan çalışmasında öğrencilerin muhasebe eğitime karşı tutumlarının sınıf düzeyleri açısından farklılık gösterdiğini tespit etmiştir. Ancak bu çalışmada, öğrencilerin muhasebe eğitime karşı tutumları ile sınıf düzeyleri arasında herhangi bir anlamlı farklılık bulunamamıştır. Gençtürk vd., (2008) ise meslek yüksekokulunda eğitim gören öğrencileri sınıf düzeyleri açısından daha ayrıntılı bir şekilde ele almıştır. Elde ettiği sonuçlara göre; birinci sınıf öğrencileri muhasebe-finance eğitimini önemli ve gerekli bulurken, ikinci sınıf öğrencileri muhasebe-finance eğitiminden elde ettikleri bilgilerin yeterli olmayacağını düşünmektedir. Literatürde yer alan tüm çalışmaların birbiri ile aynı paralellikte olması gerekmemektedir. Her bir çalışmanın hedef kitlesine göre veya birçok faktöre göre elde ettiği bulgular değişkenlik göstermektedir. Bu anlamda paralellik göstermeyen bulgularında alan için önemi dikkate değerdir.

Çalışmanın özellikle öğrencilerin muhasebe eğitime karşı tutumlarını COVID-19 pandemi döneminde ele almak ve bu tutumların demografik özellikler açısından farklılık gösterip göstermediğini araştırmak açısından literatüre katkı sağladığı düşünülmektedir. Ancak her çalışmanın olduğu gibi bu çalışmanın da belirli sınırlılıkları olduğundan bahsetmek gerekmektedir. İlk olarak, belirli bir ildeki üniversite ve meslek yüksekokuluna sınırlı katılım ile gerçekleştirilmiş olan bu çalışmanın sonuçlarını

genellemek zorlaşmaktadır. Bu nedenle araştırma, belirli bir üniversitenin belirli bir meslek yüksekokulunda muhasebe eğitimi alan öğrencilerin fikirlerini yansıtan bulgulara sahiptir. Çalışmada toplanan tüm verilerin güvenilirliği ve geçerliliği veri toplamada kullanılan anket tekniğinin özellikleri ve ankete katılanların verdikleri cevapların gerçekliği ile sınırlı kalmaktadır.

Tüm bu sınırlılıklar değerlendirildiğinde ileride yapılacak olan çalışmalar için önerilerde bulunmak oldukça önem arz etmektedir. Çalışma kapsamında yapılan analizlerden elde edilen sonuçlar incelendiğinde; öğrencilerin muhasebe eğitimine karşı tutumlarının gelir durumu faktörü açısından farklılık gösterdiği ancak farklılığın hangi gruplar arasında olduğunun tespit edilemediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda ilerleyen çalışmalarda gelir durumu faktörü açısından farklılığın bulunması halinde; bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu, belirlenen gruplar içerisinde yer alan öğrencilerin sektörde aktif olarak faaliyet gösterip göstermediğini veya daha öncesinde iş tecrübelerinin olup olmadığının araştırılması çalışmayı farklı bir boyuta taşıyabilecektir. Bununla beraber bu grupların muhasebe eğitimine karşı tutumlarında hangi faktörlerin etkili olduğunu araştırmaları da önerilmektedir. Aynı zamanda uzun dönemli derinlemesine yapılacak olan çalışmalarda literatüre yeni ve kapsamlı çalışmalar kazandıracaktır. İleride yapılacak çalışmaların farklı il ve üniversiteleri kapsayacak şekilde örneklem grubunu genişletilerek yapılması tavsiye edilmektedir. Bunlar, araştırmadan elde edilen sonuçları genel bir çerçevede değerlendirebilmek açısından oldukça önemlidir.

KAYNAKÇA

Akman, G. (2014). Nicel ve Nitel Araştırma Yöntemleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Çay Meslek Yüksekokulu İşletme Yönetimi Programı Yönetim ve Organizasyon Bölümü Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersi*. Erişim Adresi: file:///C:/Users/Ba%C5%9Fak/Downloads/NICEL_VE_NITEL_ARASTIRMA_YONTEMLERI_pdf.pdf

- Al-Khadashi, A., & Al-Beshtawi, S. (2009). Attitudes Toward Learning Accounting By Computers: The Impact On Perceived Skills. *Journal Of Accounting And Taxation*, Vol.1, No:1, pp. 1-7.
- Apak, İ., (2020). Ön Lisans Öğrencilerinin Muhasebe Derslerine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Araştırma. *Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, Cilt.20, No:40, Sayfa: 227-236.
- Atmaca M., & Çoşgun N. (2014). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'ne Bağlı Meslek Yüksekokullarında Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Motivasyonlarının ve Beklentilerinin Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma. *Çankırı Karatekin Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt.4, Sayfa: 167-184.
- Bekçi, İ., Titiz, İ., & Ömürbek, N. (2006). Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Bilgisayarlı Muhasebe Dersine Bakış Açıklarına İlişkin Bir Araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, No:29, Sayfa:166-175.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak E. Akgün. Ö., Karadeniz, Ş. & Demirel. F. (2018). Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Ankara: PEGEM Akademi.
- Byrne, M., & Flood, B. (2005). A Study of Accounting Students Motives Expectations And Preparedness For Higher Education, *Journal of Further and Higher Education*, Vol.29, No:2, pp. 111-124.
- Çaşut, H. (2019). Muhasebe Derslerinde Öğretme ve Öğrenme Sorunu: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Muhasebe Öğretim Elemanları Üzerinde Nitel Bir Araştırma. Yüksek Lisans Tezi. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Sivas.
- Çelenk, H., Atmaca, M., & Horasan, E. (2010). Marmara Üniversitesinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Muhasebe Alanına Bakış Açıklarının

Değerlendirilmesine Yönelik Bir Araştırma. *Öneri Dergisi*, Cilt.9, No:33, Sayfa: 159-171.

Çonkar, K. (2016). Genel Muhasebe. Ankara: Kocatepe Akademik Yayınevi.

Demirkan, Ş. (2001). Muhasebe Eğitim Yöntemleri, Muhasebe Eğitiminde Yeni Ufuklar: XX. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, Antalya: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Muhasebe Bilim Dalı, 23-27 Mayıs 2001.

Ertuğrul, İ., & Özdemir, S. (2014). Muhasebe Dersi Alan Ön lisans ve Lisans Öğrencilerinin Derse Yönelik Tutumlarının Tespiti: Ege Bölgesinde Bir Uygulama. *Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt:7, No:1, Sayfa:204-214.

Gençtürk, M. (2006). Alınan Eğitimin Meslek Yaşamındaki Yeterlilik Düzeyinin İşletmelerin Muhasebe-Finans Bölümünde Çalışanlar Üzerinde Tespitine Yönelik Bir Alan Çalışması: Isparta, Burdur, Denizli ve Antalya Organize Sanayi Bölgeleri Örneği. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Vol.12, No:2, pp. 55-82.

Gençtürk, M., Demir, Y., & Çarıkçı, O. (2008). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe-Finans Eğitimine Bakış Açıkları ve Farkındalıkları Üzerine Bir Uygulama. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt.13 No:1, Sayfa: 209-228.

Góis, C., & Brás, A. (2013). In The Aftermath Of The Bologna Process: Exploring The Master Students Perceptions On Accounting In Two Portuguese Higher Education Institutions. *The Spanish Journal of Accounting, Finance and Management Education*, No:4, pp. 34-55.

Güney, A., (2019). Akreditasyon Sürecinde Muhasebe Eğitimi, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, Cilt.27, No:2, Sayfa: 939-947.

- Irvine, H., Cooper, K., & Jones, G. (2005). Concept Mapping to Enhance Student Learning in a Financial Accounting Subject. *Accounting Education Forum*, Sydney.
- Kandemir, T., Kardeş, Z., & Baykut, E., (2016). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Muhasebe Eğitimine Bakış Açıları: Afyon Kocatepe Üniversitesi Meslek Yüksekokulları Örneği. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt.18, No:2, Sayfa:133-151.
- Kurnaz, E., & Serçemeli, M. (2020). Covid-19 Pandemi Döneminde Akademisyenlerin Uzaktan Eğitim ve Uzaktan Muhasebe Eğitimine Yönelik Bakış Açıları Üzerine Bir Araştırma. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi*, Cilt.2, No:3, Sayfa:262-288.
- Kutlu, H., Öztürk, S., Yılmaz, T., & Gerekan, K. (2017). Muhasebe Eğitiminde Ölçme Ve Değerlendirme: Öğrencilerin Bakışı Üzerine Bir Araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, No:74, Sayfa:15-36.
- Mladenovic, R. (2000). An Investigation Into Ways of Challenging Introductory Accounting Students Negative Perceptions of Accounting. *Accounting Education*, Vol.9, No:2, pp.135-155.
- Özdemir, S. (2010). Ön Lisans Muhasebe Öğrencilerinin Kariyer Planlamasını Etkileyen Unsurlar: Ege Bölgesinde Bir Araştırma. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, Cilt:12, Sayı:1, Sayfa:103-121.
- Öztürk, M., (2018). Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Derin ve Yüzeysel Öğrenme Yaklaşımlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, *Business Management Studies: An International Journal*, No:6, Sayfa:45-63.
- Öztürk, S., & Kutlu, H. (2017). Muhasebe Eğitiminde Teknoloji Kullanılmasına Öğrencilerin Bakışı: Kafkas Üniversitesi'nde Bir Araştırma. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, Cilt:19, No:3, Sayfa:781-799.

- Sekaran, U. (1999). *Research Methods For Business*, New York: John Wiley & Sons Inc.
- Şimga Muğan, C., & Hoşal Akman, N. (2004). Muhasebe Eğitiminde Öğretim ve Öğrenim Yöntemleri İle Ders Başarısı Arasındaki İlişki; Pilot Çalışma. *XXIII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu*. Antalya: İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Muhasebe Enstitüsü, 19-23 Mayıs, Sayfa: 19-36.
- Şıtak, B., (2021). Dijitalleşmenin Muhasebe Mesleğine, Muhasebe Meslek Mensuplarına, Muhasebe-Finans Eğitimine Etkilerinin Salgın Hastalık Döneminde İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Kahramanmaraş.
- T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI, 2020. Covid-19 (Sars-Cov-2 Enfeksiyonu) Rehberi (Bilim Kurulu Çalışması), Ankara, 95s.
- Tazegül, A. (2011). Muhasebe Öğretim Programının Öğretim Elemanı ve Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi: Meslek Yüksekokullarında Bir Uygulama. Doktora Tezi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Ana Bilim Dalı Muhasebe-Finansman Bilim Dalı, Erzurum.
- Tugay, O., & Ömürbek, V. (2014). Meslek Yüksekokullarında Verilen Muhasebe Derslerinin Uygulamada Kullanılma Düzeyi ve Yeterliliği Üzerine Bir Araştırma. *Niğde Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Cilt.7, No:3, Sayfa:53-74.
- Tuğay, O., (2014). Muhasebe Dersi Alan Öğrencilerin Muhasebe Dersine Yönelik Algıları ve Muhasebe Öğretim Elemanlarından Beklentileri Üzerine Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde Bir Araştırma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, Cilt.9, No:3, Sayfa:49-68.
- Yardımcıoğlu, M., & Büyükşalvarcı, A. (2007). Muhasebe Eğitiminde Meslek Yüksekokullarının Yeterliliği ve Tercih Edilme Sebepleri: Selçuk

Üniversitesinde Bir Uygulama. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, No:36, Sayfa: 173-178.

Yardımcıoğlu, M., & Erdemir, K. (2007). Selçuk Üniversitesi Karaman İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde Muhasebe-Finansman Eğitiminin Kalitesi Üzerine Bir Araştırma. *Selçuk Üniversitesi Karaman İİBF Dergisi*, Cilt:12, No:9, Sayfa: 164-184.

